

Дзвоник

№ 146

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 12 рік видання, червень, 2019 рік

*Прощавай, школо!
Привіт, канікули!*

Дзвоник (Clopotel)

№ 146, 2019 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L»

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Леся ГУК

Серед літа між зелені трави...

Серед літа між зелені трави
Наче раптом випав білий сніг.
То не сніг – із серцем золотавим
Квіточка схилилася до ніг.

Скроплена дощем, росою вмига
Розпускає пелюсточки зранку,
Літо їй плете віночок з жита,
Вітерець голубить до світанку.

Жайворон піснями звеселяє
Мовчазну красу в зеленім храмі.
Про любов вона розповідає -
Осипає землю пелюстками.

Гарна, ніжна і така тендітна
Розкошує у зелених травах
Біла панна – то ромашка-квітка –
Польова красуня величава!

Наталя КАРПЕНКО

Влітку

Літо красне барвами,
Літо пишне травами,
Миле співом пташечки,
Стрекотом комашечки.

Влітку дні багряні,
Вечори духмяні,
Ночі яснозорі,
Світанки прозорі.

Пахне літо квітами,
Зеленіє вітами,
Грає переливами,
Надихає силами.

Літо з райдуг виткане,
І дощами випране,
Сонечком звеличене,
Радістю насичене.

Павло ТИЧИНА

Нас сонечко стрічає...

Нас сонечко стрічає,
У літечко біжить.
Теплом всіх пригощає,
Струмочком дзюркотить.
І ми радієм разом
Яскравій цій порі.
Багато друзів літо
Приносить дівчорі.
Сплітаємо віночок
Із сміху і пісень.
Із друзями проводимо
Ми кожен літній день.
Нас сонечко чарує,
Дарує нам дива.
Яка весела, радісна,
Чудова ця пора!
Я всміхаюсь сонечку:
– Здрастуй, золоте!
Я всміхаюсь квітоньці,
Хай вона цвіте!

Слово

А Вкраїні ж мова –
мов те сонце дзвінкотюче,
мов те золото блискуче,
вся і давність і обнова –
українська мова.
Розцвітай же, слово,
і в родині, і у школі,
й на заводі, і у полі
пречудесно, пречудово –
розцвітай же, слово!
Хай ізнов калина
червоніє, досягає,
всьому світу заявляє:
Я – країна Україна –
на горі калина!

Максим РИЛЬСЬКИЙ

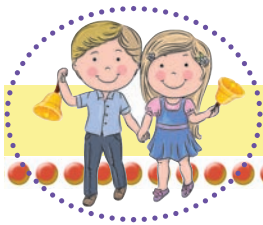
Дівчина

Бджілки золотисті
В квітах літають,
Роси перлисті
З трав опадають.
З золота зіткане сяєво ллється,
Ліс в нім купається, листя сміється.
В шатах зелених
Вийшла дівчина,
В косах студені
Роси-перлини.
З золота зіткане сяєво ллється,
Ліс в нім купається, листя сміється.
В квітах барвистих
Дівчина сяє,
В оченьках чистих
Сонечко грає.
З тих оченяток маєво ллється...
Дівчина літом веселим зоветься...

Марійка ПІДГІРЯНКА

Червень і золота колісничка

Узяв червень колісничку золоту,
Та й захопив ще зірничку на льоту.
Ти, зірничко, скоресенько поспішай
Та сонечко ранесенько виряджай.
Дам я йому позлітоньку на той віз,
Бо він добру робітоньку має скрізь:
Купіленьку нагрівати в річечках,
Черешеньки наливати по садках.
Має вбрати зелен-квіттом все село,
Щоб веселим тепле літо нам було!

Людмила ДОРОШ

Щасливий листок

Забуяла-усміхнулася світу весна всіма своїми барвами. Поля зазеленіли травами, замерехтіли весняними квітами, біля хат зацвіли дерева. І вся природа, здається, не могла натішитися теплом, сонцем, життям.

Вже незабаром господарі садитимуть городи, а от конюшина сіється раніше. Її Олексійковий дідусь уже висіяв. І онук йому теж допомагав – це ж таке відповідальне діло, тож він, як головний дідусевий помічник, не міг не взяти у цьому ділі участі. А коли незабаром конюшина почала пробиватися з-під землі, дідусь поділився з Олексійком секретом: якщо хтось знайде чотирихлисту конюшину, тому усміхнеться удача.

Тож коли конюшина піднялася над землею і все поле весело зазеленіло, Олексійко вирішив піти на пошуки. Кому ж не згодиться удача? А йому, як нікому, вона була потрібна. Чомусь друзів у нього не було, він завжди проводив час один або, хіба, з дідусем.

І ось одного ранку він подався на поле з конюшиною. А там стільки того листя! Як же знайти той щасливий листок, серед цього багатого листу він – як голка в стогу сіна. Але хіба ж дістається удача ледарям? Тож Олексійко присів і давай копирсатися в конюшині. Аж тут – гульк – маленьке зайченятко забилося під конюшиною і тремтить від страху. Олексійко і сам зля-

кався. Він був городянином і тільки нещодавно переїхав жити в село, тож не звик зі звірятами, а тим паче – піклуватися про них. Але дідусь із бабусею поїхали на інше поле, далеко від хати, а він був вдома один.

«Що ж робити? – подумав Олексійко. – Може, лишити його тут? А як знайде його лисиця?» – йому стало шкода зайчика, він захотів його погладити і лише тоді помітив, що в того перебита лапка.

Мусив відкласти хлопчина пошуки щасливої конюшини – поніс він зайченя додому, перев'язав йому лапку і дав малому листок капусти. А мале зайченя, здається, розуміло, що той не бажає йому зла, вже не тремтіло, а тільки дивилося на нього великими сумними очима.

– Не бійся, все буде добре. Якщо хочеш, я й для тебе пошукаю щасливої конюшини і ти обов'язково видужаєш і знайдеш свою маму! – пообіцяв малий зайчаті, лишив його відпочивати, а сам – знов на поле шукати чотирихлисту конюшину.

От іде він в поле, а край дороги його сусід Василько намагається полагодити велосипедну шину. Хотів було пройти мимо Олексійко, але йому стало ніяково, тож він запитав із ввічливості:

– Тобі допомогти?

Василько розгублено закліпав очима і забелькотів:

– Та ось, послав батько до хворої бабусі в сусіднє село з продуктами, а я, мабуть, наскочив на якесь скло чи гвіздок...

Не мав Олексійко, що робити, соромно йому було залишити сусіда посеред дороги з навантаженим велосипедом і з діркою в

шині. Поки вони з Васильком закінчили лагодити шину, сонце вже було високо на небі. А тут і дідусь з бабусею верталися з поля:

– Ходімо, внучку, обідати! – покликала бабуся Олексійка.

А коли після обіду він збирався знову піти на конюшинове поле, бабуся саме взялася садити цибулю. Вона взяла довгу велику дошку і потягла її на город. Олексійко бачив, що їй було важко, і хоч бажання знайти щасливий листок підганяло його в поле, любов до бабусі, яка піклувалася про нього ще з дитинства, не лишила його байдужим:

– Бабусю, тобі допомогти? – запитав онук і взявся за важку дошку.

Разом з бабусею вони клали на землю дошку, робили сапкою гарний рівенький рівчачок, а потім Олексійко під вказівками бабусі встромляв маленьку цибульку в землю, загортав її й трішки притискав – щоб цибулинка вистояла і під дощем, і під вітром, і проросла рівенько. Мабуть, аж двадцять грядок цибулі посадив Олексійко з бабусею. Втомився, що й казати, але в той же час його заповонило якесь незвідане до сих пір задоволення. І навіть маленький мозоль, який з’явився у нього на долоні, не затьмарював його внутрішнього задоволення.

Так і минув день, не вдалося Олексійку дістатися до поля з конюшиною. Наступного дня ще вдосвіта він поїхав з дідусем та бабусею на інше поле садити картоплю, і день знову збіг невідомо куди. а потім Василько покликав його пасти разом з ним череду і Олексійко погодився – він ще ніколи не пас череду і це видалося йому дуже цікавим. А коли Василькова мама принесла обід, він з таким апетитом, як ніколи, з’їв і борщ, і сало з цибулею, яке до того часу не хотів і в рот брати. Коли увечері хлопці пригнали корів у село, Олексійко відчув, що падає з ніг, але в той же час йому було так хороше на душі і так приємно від зробленого ним діла.

Ось так минали дні, а Олексійку все ніяк не вдавалося податися в поле в пошуках щасливого чотирьохлистника. А потім одного ранку дідусь покликав його косити конюшину.

– Ну ось, прогавив шанс знайти удачу, – подумав трішки засмучено Олексійко. – Та нічого, може, коли конюшина знову підросле, я знайду щасливий листок!

А дні минали один за одним швидко й непомітно. Він допомагав дідусеві й бабусі, Василько познайомив його з іншими односельчанами і вони почали разом ходити на річку, грати у футбол.

А одного вечора, коли Олексійко разом з бабусею сиділи пізно увечері у дворі, дивлячись на засіяне мерехтливими зірками небо, Олексійка осінило: «Дивись, як гарно все почало складатися у його житті! Та це ж, мабуть, він таки знайшов щасливий листок конюшини, коли вони скосили з дідусем поле, і зараз той листок лежить на горищі і звідти надсилає йому удачу!»

Він розповів про це і своєму другові Васильку, але той чомусь не повірив йому. Проте Олексійко був переконаний, що десь там є маленький листочок, який допомагає йому у всьому. А ви як гадаєте, друзі?

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

(Продовження з попереднього числа)

15. Як Панас Гусопас та Олекса Довбуш у генерала Дияволбекера Бісвізена бенкетували

Повів сотник Чортовух Панаса та Довбуша до будинку генерала Дияволбекера Бісвізена і передав їх генеральським слугам – рогатим чортикам з довгими вушками та пухнастими хвостиками, які повели їх далі до генеральського кабінету.

– Раді гостям! – крикнув Панас і поліз з Дияволбекером цілуватися.

– Таким почесним гостям завжди раді, – відповів неохоче генерал.

– Ми так і знали, інакше б не наймались виконувати таке діло, – мовив весело

Панас, хоча зі страху серце в його грудях калатало, а душа тремтіла.

– Яке діло? – запитав здивований Дияволбекер.

– Тільки не говоріть мені, генерале, що ви неписьменний

і чортівських пророцтв не читали.

– Письменний я, письменний! Але, мабуть, призабув, старий вже я. Та зараз моїх чортікників покличу і вони...

– Не треба! – перебив його Панас. – Ми прибули до Вашої Дияволії монастир будувати!

– Що?! – ледь не обімлів генерал.

– Монастир будувати, – повторив спокійним голосом Панас.

– Який монастир?

– Святих Мучеників Панаса Гусопаса Верховинського та Олекси Довбуша Чорногорського!

– І хто вас прислав?

– Митрополит Поп Іван Гуцульський, тільки не говоріть, генерале, що ви не чували про них, – продовжував валяти дурня Панас.

– Чував, чував, аякже, тільки я призабув. Бачте, вже старий.

– Ну, тоді ми повернемося до нашого діла, бо час летить.

– Навіщо поспішати, давайте погуляємо трішки, – почав вмовляти їх генерал.

Бідний генерал Дияволбекер Бісвізен думав якось підкупити наших майстрів, бо як дійде до вух першого чортміністра Іскаріота Сарсаїли, а не дай чорт до самого володаря, що в його Дияволії будують монастир, то не панувати йому більше...

– Якщо гуляти, то гуляти!

Але не довго, бо в нас свята справа, а з такою справою не до жартів! – погодився Панас.

І почали гулі! Повні столи напоїв та страв – їж, душе, пий та веселися, а тут ще музики чортівські появились: гусляють, цимбальють, буб-

нять!

– Аркана давай! – гукнув підпитий Довбуш і потяг генерала в танець.

– Грайте чардаш! – замовив Панас і вхопив Дияволбекера до танцю.

Бідний генерал трохи душу чортові не віддав – висолопив язик і ледве дише.

– Годі, панове, годі! Відпочинемо трішки! Вип'ємо вина... – почав їх благати.

І так погуляли до самого ранку, а на другий день вранці генерал до них:

– Сяке-таке, сюди-туди, як би то було, якби ми домовились...

– Про що? – запитав Панас, лікуючись горілкою від похмілля.

– Та аби ви монастир не будували, я б вам добре заплатив...

– Так ось як стоїть діло, ми б відмовились за два мішки золота, але Митрополит Поп Іван Гуцульський – святий образ! І йому б треба щось дати, бодай два мішки!

– Згідний, – з великою гіркотою погодився генерал.

– Та це ще не все, – почав переборщувати Панас.

– Як не все?!

– Та так, що через місяць Святий Міклош Чортомор в інспекцію має прийти, а від цього не викупишся ні п'ятьма мішками, а до того ще й за наші гріхи треба викуп дати, то дійде до десяти мішків, а це забагато, навіть і для такого чортоповажного образу, як ви. Так що ліпше побудуємо монастир і забудемо нашу розмову!

– Забагато, незабагато, а я даю вам із чортовійської скарбниці десять мішків золота і йдіть собі!

– Але як ми виберемося звідси?!

– Через три тижні в Дияволії буде великий празник, на який прибудуть всі відьми та босоркані, саме вони допоможуть вам вибратись звідси разом з вашими мішками, а доти погуляємо! – зрадив генерал, що нарешті йому вдалось врятувати Дияволю від монастиря.

– Якщо гуляти, то гуляти! – погодились майстри.

(Далі буде)

Народні прикмети червня

1 червня

Якщо першого і другого червня йде дощ – увесь місяць сухий.

2 червня

Багато шишок на ялинках – до врожаю огірків.

3 червня

Горобина цвіте – до врожаю льону.

Якщо в цей день негода, то й осінь виявиться непогожою.

5 червня

Закінчується посадка огірків.

Яскравий колір горобини – означає бути врожайним коноплям.

6 червня

Якщо дощ – очікуйте багато грибів.

9 червня

Негода й непогода в цей день – осінь буде непогожою.

12 червня

Павуки трудяться – значить погода зміниться.

13 червня

Дощ капас – пронудьгуєш всю зиму.

14 червня

Червоний захід – червоний налив жита. Похмурий ранок – до врожаю ярових.

16 червня

Вітер південний – врожай гарний, північно-західний – до вологого літку, східний – до хвороб.

20 червня

Тепла погода – жито вродиться.

21 червня

Якщо в цей день великі роси, літо, будь хоч сухе, дасть врожай гарний.

22 червня

Кирила. Кінець весни, початок літа. Найдовший день, найкоротша ніч.

25 червня

Петро Афонський, Петро Поворот. Запізнілий капустаєць, останній посів огірків і посадка розсади.

26 червня

Килина Гречишница. «Гречку сій або за тиждень до Килини, або через тиждень».

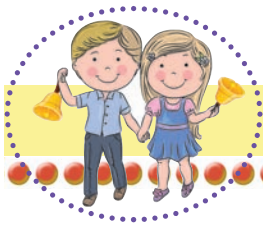
29 червня

День Тихона. Сонце йде тихіше. Кінець пізніх ярових посівів. Змовкає пташина дзвіниця. Сонце йде тихіше, і птахи затихають.

30 червня

Мануїл. «На Мануїла сонце застоюється – бариться в зеніті». Все йде в ріст. «Якщо в червні блискавиці часті – буде добрий врожай».

Всеволод НЕСТАЙКО

ПРИГОФИ БЛИЗНЯТ-КОЗЕНЯТ

(Продовження з попереднього числа)

Вова хотів був спитати: «Чому ж ви не відновите собі ногу, раз ви вмієте чаклувати», але соромився.

– А... а як ви це робите? – спитав Вітя.

– Ну, це, звичайно, важко, але якщо ви мені допоможете, я зроблю. Головне – треба, щоб ви дуже-дуже захотіли стати козенятами, і тоді я...

Вітя подивився на Вову. Вова подивився на Вітю. Чесно кажучи, їм уже не дуже хотілося стати козенятами, але було якось незручно перед цим самодіяльним чаклуном-аматором, який так жалібно шморгав носом.

– То як, Вітько, захочемо? – непевно спитав Вова.

– Я знаю... – знизав плечима Вітя. – Якщо не надовго, на півгодинки... Бо скоро ж тато з роботи прийде. Ми ж сьогодні ідемо на іменини до тьоті Наді.

– Нас через це мама і з дитсадка раніше забрала, – пояснив Вова.

– На півгодинки, на півгодинки! – закивав чаклун. – Можу, навіть на десять хвилин. Будь ласка. Хто перший?

– Як – хто перший? – презирнулися Вітя й Вова. – Ми обидва перші. Ми завжди разом. Тільки разом.

Авжеж, вони ж були близнята. Їм завжди купляли все однакове, і одягали однаково, і їли вони одне й те саме. І завжди були рівні. І як же це так, щоб один із них став козенятком, а другий ще лишався хлопчиком! Ні, тільки разом.

– Я так не можу, – накопилів свою товсту губу чаклун. – Я ж все-таки не фахівець, а аматор. Треба рахуватися... Знаєте, давайте так: ви одвернетесь один від одного, я вас по черзі зроблю, а потім ви повернетесь, і буде ніби ви одночасно. Ну, будь ласка.

– Ну, гаразд, – зітхнули Вітя й Вова і одвернулися один від одного.

Спершу голос чаклуна пролунав з-за паркану біля Віті:

– Вітя-Відвітія-Відвіс-Пампітія! Відвіс-Відвіс-Відвіс-Пампас!

Потім таке ж саме заклинання пролунало біля Вови:

– Вова-Відіова-Відвіс-Пампова! Відвіс-

Відівас- Відівіс-Пампас!

Після чого чаклун задоволено хмикнув і сказав:

– Все! Можете обертатися.

Хлопчики обернулися і заблмали один на одного очима.

– Он, у тебе-е-е..., – пробікав Вітя.

– Що у ме-е-ене? – промекав Вова.

– У тебе-е-е... ріжки!..

– І у тебе-е-е...

– Ой, ми стали козенятами!

– А що я вам казав! Хе-хе-хе! А ви не вірили!

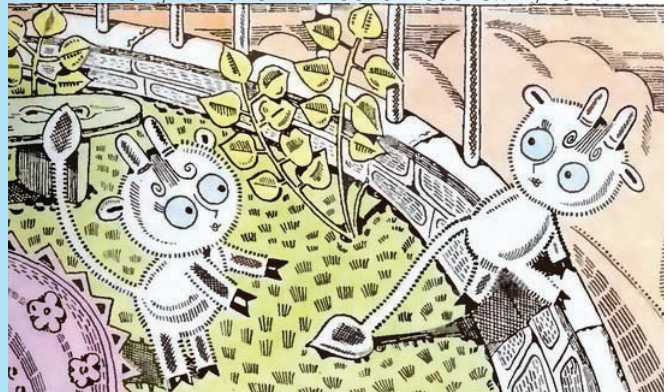
– Ой, а чого у нас хвостики такі ме-е... ме-е... м-не козенячі! – здивовано мекнув Вова.

Хвостики у близнят справді були не короткі, як у козенят, а довгі, з китицями на кінцях.

– Я не винен! Я не винен! Це не я, – запротестував чаклун. – Це, мабуть, ви не до кінця дуже хотіли. Це ви не старалися. Я ж не фахівець! Я ж аматор!

– А, нічого! Бе-е-айдуже! – бекнув Вітя. – Так навіть краще, зручніше.

І він почухав своїм хвостом собі за вухом.

– От і чудесно! Відвіс-Відівас-Відвіс-Пампас! – і чаклун замовк.

Близнята-козенята зазирали у шпарку – чаклуна за парканом не було. Чаклун зник.

– Бе-е він? – здивовано бекнув Вітя.

– Ме-е знаю, – розгублено мекнув Вова.

– А, бе-айдуже! – махнув хвостом Вітя. – Яки-хось бе-есять хвилин бе-ути нам козенятами – не бе-удемо гаяти часу!

– Ме-е будеме-о! Ме-абуть, так і треба! – махнув хвостом Вова. І близнята-козенята підстрибом побігли до річки.

(Далі буде)

Олесь ЛУПІЙ

Найгарніша

Хто пробуджується в місті
Так раненько?
Найдобріша, наймиліша
Наша ненька.

Довгі коси її пахнуть
Ніжним зіллям,
А ласкаві теплі руки –
Хлібом-сіллю.

Тільки в неї такі очі –
Цвіт льонової,
І тоненькі, і рівенькі
Чорні брови.

І ніхто пісень не знає
Так багато,
І ніхто так не шанує
Нас із татом.

Біля неї і в морози
Ми зігріті.
Рідна ненька – найдорожча
В цілім світі.

Там, де небо високе

Де річка стрибає,
Мов сарна мала,
Де ватри боїться
Ранкова імла;

Де тиша стоїть
Від зорі до зорі,
Отари пасуть
Молоді вівчарі;

Де шлях з перевалу
Неначе завис,
А ліс попід схилом
Як заспаний ліс;

Де небо високе
Та обрій крутий,
Де сонце щоранку,
Як птах золотий,

Злітає, а потім
В зеніті стоїть,
Аж поки всю землю
Не озолотить;

Де наче олені
Гіллясті гаї,
Там гори зелені –
Карпати мої.

Злива

Диригує блискавка,
Грім у бубон б'є,
А на струнах дощукі
Вітер виграє.

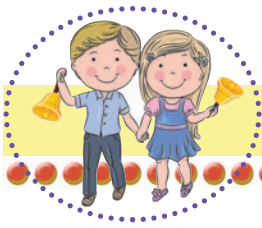
Як в цимбали срібнії,
Краплі б'ють в ставок,
Хтось плете над річкою
Райдуги вінок.

Співає травень

Біжу по зелен-мураві,
Лечу в обійми вітрові.
А сонечко удалині
Піднесло весла-промені.

Співає травень у гаю,
Спиняюся і слухаю.
Про що там мовить небокрай,
Про що шепоче цвітограй,

Про що замріялось село...
А світ кружля, мов колесо.
Співає травень у гаю.
Мовчу собі і слухаю.

Степан К. Д. ТРАЙСТА

ВІЙНА ТРИКУТНИКОНОСЦІВ

5. Край Болотняків

Край Болотняків, який знаходився у підніжжі Льодяних гір на заході, простягався з півдня від берега великої ріки Ронішора на північ до Краю Хашарів і межувався на сході з Краєм Степовиків та Краєм Підземельників, завжди був асоційований з поганим, згубним, нечистим місцем, а його жителі – болотняки – вважались дуже небезпечними людьми, зустріч з якими не може привести до чогось доброго, адже вони можуть збити подорожнього зі шляху і заманити у болота, «звідки ніхто й ніколи не повернувся».

Було багато і таких, які вірили, що болотняки – це перевтілені душі неспасених грішників, які мучаться, живучи у болотах, а ще вірили, що тут живе дух болота Буль-Бульбук разом зі своєю дружиною Мочірлою – дівочою, що потонула в болоті, Сином

Мочернаком та дочкою Балтою. Буль-Бульбук виглядає як сивий дід, з широкими і сильними плечима, який перекидається у пастуха, обходить болота та заводить подорожніх, заманює їх у трясовину, і навіть сама Мочірла зі своїми дітьми Мочернаком та Балтою люблять гуляти по болотах, лякати людей різкими звуками, зітханням та бульбашками.

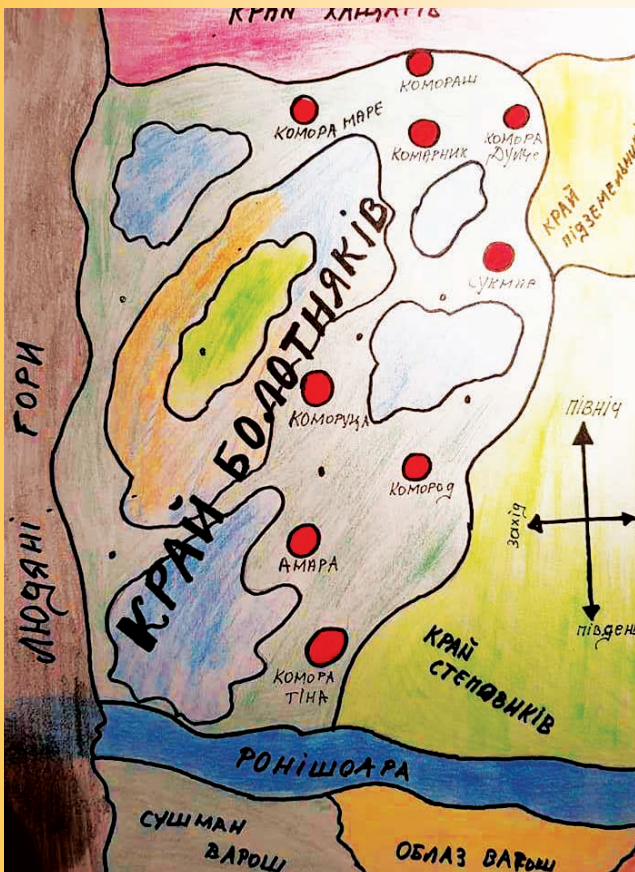
На відміну від чужокрайців, болотняки вірили, що дух болота, якого називали Морощом, карає тільки тих, хто відноситься до природи без належної поваги. Він лякає їх зітханнями, охами, гучними прицмокуваннями, а потім заманює в багно. Те саме робила і його дружина Мара та їхні діти – дочка Мармара та син Морок. Вони поважали і поклонялися їм, вважаючи їх болотяними божествами, до яких можна звертатися тільки через посередників – жреців намуляників, які служили біля вівтарів Мороша, де горіли незгасимі болотяні вогні, на яких приносили йому жертви.

Відповіддю на молитви та жертви болотняків були мерехтливі вогники блакитного кольору, які появлялися в темні літні ночі, кружляючи і танцюючи, виписуючи складну траєкторію, то віддаляючись, то наближаючись до болотняків, які падали на коліна і, простягаючи до вогників руки, промовляли:

*Морш, Морш, Мара-Морш
Мармара, Морок-порок,
Кала-мара, ала-мара,*

*Мара-Морш, Морш, Морш...
Сала-мара, пара-кара
Сара-вара, лара-пара
Хай норок, морок-порок...*

Болотняки були великими жаболовами, вони споживали жаб'яче м'ясо, вважаючи його делікатесом, зокрема жаб'ячі лапки. Навіть ворошани зараховували його дієтичним, тому що воно майже не містить жиру, проте є досить поживним. Болотняки також споживали жаб'ячу ікру та пуголовків. Окрім жаб, вони споживали м'ясо всіх земноводних тварин, що жили в болотах, а тут води-

лося безліч ропух, тритонів, гадюк, звичайних вужів, болотяних черепах, ондатр, видр, вони навіть полювали на кабанів, вовків, єнотів та інших тварин, які навідували болота. Часто вдавалось їм зловити птахів, бо тут водилися журавлі, куріпки, чаплі, кулики, чайки, качки та інші.

У Краю Болотняків знаходилося багато боліт різних видів, які вони називали води – озера, утворені на поверхні болота; чаруси – дуже підступні, але на вигляд привабливі галявини, порослі свіжою зеленою травою і яскравими квітами, хоча трав'яний покрив не витримував навіть дрібних тварин, приховуючи під собою страшну безодню; вікна – озерця чистої прозорої води на сіро-зеленій поверхні болота; Гальяни – непрохідні болота, на яких росли кущі беріз та багато інших, тому тут росла брусниця, журавлина, морошка, росичка, болотний кипарис, мох сфагнум, багно, осока, аїр, пухирчатка.

Болотняки жили у хатинках-вальковках, тобто були побудовані з глиняних цеглин – вальків, висушених на сонці, покритих очеретом або березовою корою з березових лісів, які росли поміж болотами. Вони не мали над собою жодного керівника. Навіть намуляників, які були посередниками між ними і духами болота, не вважали старшиною, хоча платили їм десятину від усього прибутку.

Будували собі житла на твердій землі, чимраз далі від Льодяних гір, і називали свої села коморами. Найбільші комори краю – це Комора Марє, Комораш та Комарник, які знаходилися на півночі, біля хащарської межі; Комора Дулче та Сукмар на сході біля межі з Краєм Підземельським, та Коморуца, Комород, Амара та Комора Тіна.

Найголовнішим заняттям болотняків було жаболовство та полювання на видр. Висушені на сонці жаб'ячі лапки, які вважались делікатесом, та хутро видр вони обмінювали на різні продукти у чорнолісників, що прибували до них Возовою Дорогою через Край Хащарів, а ще тримали болотняки торгівельні зв'язки з степовиками, від яких брали молочні продукти, та з підземельниками, від яких брали вино, виноград та інші алкогольні напої.

(Далі буде)

Ходить гарбуз по городу

Ходить гарбуз по городу,
Питається свого роду:
– Ой, чи живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?

Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
– Ще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізувались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
– Ще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізвалася морквиця,
Гарбузова сестриця:
– Ще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізувались буряки,
Гарбузові свояки:
– Ще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізвалась бараболя,
А за нею і квасоля:
– Ще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізувався старий біб:
– Я задержав увесь рід!
Ой ти, гарбуз, ти перістий,
Із чим тебе будем їсти?

– Миска пшона, шматок сала –
От до мене вся приправа!

Карло КОЛЛОДІ

Пригоди Піноккіо

(Продовження з попереднього числа)

XXXIV. ПІНОККІО ОБГРИЗАЮТЬ РИБИ, І ВІН ЗНОВУ СТАЄ ДЕРЕВ'ЯНИМ ХЛОПЧИКОМ. ТА КОЛИ РЯТУВАВСЯ УПЛАВ, ЙОГО ПРОКОВТНУЛА СТРАХІТЛИВА АКУЛА

Ослик був у воді вже п'ятдесят хвилин, і покупець промовив сам до себе:

– Мабуть, мій бідний кривий ослик уже зовсім утопився. Витягну ж його на берег і зроблю з його шкури гарний бубон.

І потягнув за віршовку, прив'язану осликові до ноги. Тягнув, тягнув, і нарешті з води показався... А знаєте хто? Замість мертвого ослика на поверхню виринув живий дерев'яний хлопчик, що звивався, як в'юн. Побачивши його, бідолаха подумав, що все те йому примарилося; він остовпів з несподіванки.

Отямившись трохи від здивування, покупець пробелькотів плаксивим голосом:

– А де ж ослик, якого я штовхнув у море?

– Цей ослик перед вами, – відповів, усміхаючись, дерев'яний хлопчик.

– Ти?

– Я.

– Ах ти ж шахраю! То ти ще й глузуєш з мене?

– Глузувати з вас? Ні, добродію, я кажу вам цілком серйозно.

– Як же могло статися, що ти недавно був осликом, а вийшов з моря дерев'яним хлопчиком?

– А це від морської води. Море витіває ще й не такі жарти.

– Гляди, хлопче, гляди!.. Не здумай глумитися з мене. Горє тобі, коли в мене урветься терпець!

– Гаразд, дядечку: хочете знати всю правду? Зніміть з ноги мотуз, і я розповім вам усе.

Добрий селянин, запалившись бажанням почути правдиву історію, миттю одв'язав віршовку. Піноккіо, відчувши себе вільним, як птах, почав свою розповідь:

– Отож знайте, що я завжди був дерев'яним, як і зараз, але ось-ось мав стати таким хлопчиком, як усі діти на світі. Та через те, що не хотів учитись і слухав поганих товаришів, я одного дня прокинувся справжнім осликом з отакими вухами і отаким хвостом. Яка це ганьба була для мене! Мене повели на базар і продали директорові цирку, який заповзвся зробити з мене знаменитого танцюриста і спритного стрибуну крізь обручі. Та одного вечора я невдало стрибнув на арені і скалічив на праву ногу. Тоді директор, не знаючи, що робити з кульгавим осликом, наказав його продати. Отак ви купили мене.

– На превеликий жаль! Я заплатив за тебе двадцять сольдо. Хто ж мені тепер поверне гроші, що я так тяжко заробив?

– А навіщо ви мене купували? Щоб зробити з моєї шкури бубон? Еге ж, бубон?

– Атож! А де я тепер візьму іншу шкуру?

– Не втрачайте надії, дядьку. На світі є ще багато ослів.

– Скажи мені, нахабний капоснику, чи це вже кінець твоєї історії?

– Ні, – відповів дерев'яний хлопчик, – ще двос ослів – і кінець. З базару ви привели мене сюди, щоб убити, але, пожалівши, прив'язали на шию каменюку і штовхнули в море. Такий людський вчинок робить вам велику честь, і я буду вдячний вам, скільки житиму. Між іншим, любий дядечку, ви й гадки не мали про Фею.

– Що там за Фея?

– Це моя мати, вона схожа на всіх добрих мам, які дуже люблять своїх дітей, не спускають з них ока і допомагають у будь-якій біді, навіть тоді, коли їхні діти через легковажність і погану поведінку заслуговують на те, щоб їх кинули напризволяще. Так-от, тільки-но добра Фея побачила, що я потопав, то одразу послала до мене величезну зграю риби, яка, подумавши, що я справді мертвий ослик, почала мене їсти. І які здоровенні шматки відкушувала!.. Знайшлася навіть така добра рибка, що від'їла мені хвіст.

– Відтепер, – з огидою промовив покупець, – я ніколи не їстиму риби. Я не хочу з'їсти разом з барбулькою чи тріскою шматок осялячого хвоста.

– Я теж так думаю, – зауважив, сміючись, Піноккіо. – Так-от, коли риби з'їли всю осялячу шкуру, яка на мені виросла, вони, звичайно, заходилися біля кісток, тобто біля дерева, бо, як ви знаєте, я увесь зроблений з міцного цурпалка. Та куснувши кілька разів, ласунки одразу втямили, що дерево – їжа не для їхніх зубів, і розпливлися на всі боки, навіть не подякувавши мені. Ось я вам і розповів, як зробилося так, що ви витягли з води мене замість мертвого осла.

– Чхати я хотів на твою історію, – вигукнув розлючений покупець. – Я знаю, що віддав за тебе двадцять сольдо і тепер хочу повернути свої грошики. Я знаю, що зроблю. Я віднесу тебе на базар і продам на тріски розпалювати камін.

– Що ж, продавайте. Я згоден, – сказав Піноккіо.

Промовивши ці слова, він зробив велетенський стрибок і пірнув у воду. Швидко віддаляючись від берега, він гукав бідолашному покупцеві.

– Прощайте, дядечку! Якщо вам знадобиться гарна шкура на бубон, то згадайте мене. Він засміявся, пливучи собі далі, а потім знову озирнувся назад і гукнув ще голосніше:

– Прощайте, дядечку! Згадайте мене, якщо вам треба буде трохи сухих дровець на розпал.

За мить він був уже так далеко від берега, що майже зник з очей. На поверхні моря вирізнялась тільки чорна цяточка, яка час від часу метляла в повітрі ногами, пірнала і виринала,

пустуючи, як дельфін у гарному настрої.

Піноккіо плів навмання у відкрите море і раптом побачив попереду білу, ніби мармурову скелю. На її верхів'ї стояла гарна Кізочка, яка ніжно мекала, немов кликала хлопчика до себе. Найдивовижніше було те, що Кізочка була ні біла, ні чорна, ні ряба, як інші кози, а блакитна, надто вже схожа кольором на волосся Прекрасної Дівчинки.

Можете собі уявити, як закалатало серце у бідного Піноккіо! Він щодуху поплив до білої скелі. Уже був на півдорозі туди, як раптом з води виринула страхітлива голова морського чудовиська і посунула на нього. Роззявлена паща зяяла, мов прірва, а три ряди зубів нагнали б страху, навіть якби були тільки намальовані.

Знаєте, що то було за морське страховисько?

Ота сама величезна Акула, про яку вже не раз згадувалося в нашій книжці. Через свою ненажерливість вона стала пострахом для всіх риб і рибалок.

Уявіть собі, як злякався нещасний Піноккіо, побачивши таке чудовисько.

Він хотів вивернутися, втекти, попливти в інший бік, але величезна паща стояла на його шляху, ой, ні – вона швидко наближалася до нього.

– Швидше, Піноккіо, швидше! – кричала гарна Кізочка.

І Піноккіо відчайдушно брѳохов руками, ногами, налягав усім тулубом.

– Хутчій, Піноккіо, чудовисько тебе наздоганяє!

Піноккіо, зібравши усі свої сили, поплив удвічі швидше.

– Стережись, Піноккіо, чудовисько наздоганяє тебе! Воно вже близько! Швидше, бо загинеш!

Піноккіо поплив ще хутчіше, він уже не плів, а летів, як куля з рушниці. Він уже був біля самої скелі, і Кізочка, нахилившись, простягла йому ніжку, щоб допомогти вилізти з води.

Та запізно! Чудовисько наздогнало його і, хапнувши повітря, втягло разом і нещасного дерев'яного хлопчика. Акула проковтнула Піноккіо з такою силою і жадібністю, що він, упавши в шлунок рибини, дуже вдарився і зомлів на чверть години.

Отямившись, довго не міг збагнути, де він. Довкола панувала суцільна темрява, і спочатку Піноккіо здалося, ніби його головою втовкли в повну чорнильницю. Він прислухався, але нічого ніяк не почув. Час від часу над обличчям Піноккіо ніби проходив дужий порив вітру. Спочатку малий не міг зрозуміти, звідки тут береться такий протяг, але згодом збагнув, що то

працюють легені страховиська. Річ у тому, що Акула страждала на астму, і коли дихала, в її нутрошах здіймався великий вітер.

Якийсь час Піноккіо бадьорився, та коли пересвідчився, що він насправді ув'язнений у череві морського чудовиська, заплакав і заридав, нарікаючи на свою долю:

– Рятуйте! Ой, горе мені! Невже тут нікого немає, хто б урятував мене?

– А хто ж тебе може врятувати, нещасний? – пролунав з темряви глухий голос.

– Хто тут? – спитав Піноккіо, похолонувши від жаху.

– Це я, бідний Тунець, якого Акула проковтнула разом з тобою. А ти що за риба?

– Ніяка я не риба. Я – дерев'яний хлопчик.

– Якщо ти не риба, то чому ж ти дав ковтнути себе?

– А я зовсім не давав. Воно саме мене проковтнуло. Що ж ми робитимемо в темряві?

– Потихеньку чекатимемо, поки ця Акула нас перетравить.

– Я не хочу, щоб мене перетравлювали! – закричав Піноккіо і заплакав.

– Я теж не хочу, щоб мене перетравлювали, – зауважив Тунець, – але я філософ і втішаюся думкою про те, що коли вже народився тунцем, то краще померти під водою, ніж в олії на сковороді.

– Дурниці! – вигукнув Піноккіо.

– Це моя особиста думка, – заперечив Тунець, – а особисту думку, кажуть

тунці-мудреці, треба поважати.

– Хай там що, а я хочу вибратися звідси. Втекти.

– Тікай, як зможеш.

– Чи дуже велика ця Акула, що проковтнула нас? – запитав дерев'яний хлопчик.

– Уяви собі, що її тіло має понад кілометр завдовжки, не рахуючи хвоста.

Коли вони отак розмовляли в темряві, Піноккіо, як йому здалося, помітив удалині дивну ясну цятку.

– Що воно за цятка отам далеко-далеко? – спитав Піноккіо.

– Мабуть, ще один такий бідолаха, як ми, котрий теж чекає, поки його перетравлять.

– Піду до нього. Може, це стара досвідчена рибина, вона порадить мені, як вибратися звідси.

– Від щирого серця бажаю тобі успіху, любий дерев'яний хлопчику.

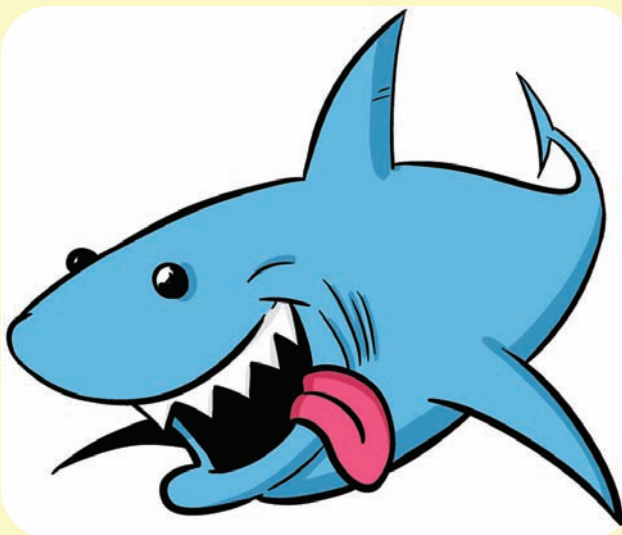
– Прощавай, Тунцю!

– Прощавай, дерев'яний хлопчику, щастя тобі.

– Де ми зустрінемося?

– Хто знає?.. Краще про це зовсім не думати.

(Далі буде)

Казки народів світу

Іспанська народна казка

Русалка

Жили собі чоловік та жінка, і мали вони єдиного сина. Чоловік був рибалкою і щодня виходив у море. Якось він закинув сіть, а коли став тягти, то насилу витяг – там була величезна русалка. От вона й каже рибалці:

– Пообіцяй, що віддаси мені першого, кого стрінеш удома, а то я з'їм тебе.

Рибалка подумав, що першим, як завжди, назустріч йому вибіжить цуценятко, і пообіцяв. Русалка пірнула у воду, а рибалка пішов додому. Та цього разу першим його зустрів не цуценятко, а рідний син. Він занепокоївся, що батька довго нема і вийшов його зустріти.

І тоді розповів рибалка синові про свою пригоду – про те, як витяг із моря русалку і як та зажадала, щоб він оддав їй першого, кого стріне вдома.

Син сказав, що треба виконати обіцянку, але хай батько зачекає, поки він сходить до найближчого селища і попрощається з друзями. І пішов.

По дорозі до селища юнак здибав мураха, вовка й орла. Вони втрьох поралися біля мертвого віслюка і ніяк не могли його розділити – кожному хотілося урвати більше. Тоді попрохали вони, щоб це зробив юнак. Він згодився і віддав м'ясо орлу, кістки – вовку, а шкуру – мурашці.

Та тільки рушив далі, як вони знову кличуть його. Юнак перелякався, подумав, що і його хочуть з'їсти. Аж ні: ті вирішили віддячити йому за добро. Вовк подарував юнакові шматочок вуха, орел – пір'їну, а мураха – лапку. Якщо доторкнутися до них і сказати: «Ой леле, вовк, орел або мураха!» – можна перекинутися вовком, орлом чи мурахою.

Повернувся юнак із подарунками додому і попросив відвести його до русалки. Коли батько передавав його русалці, він доторкнувся до пір'їни, сказав: «Ой леле, орел!», перекинувся орлом і полетів до королівського палацу.

Побачивши красеня орла, принцеса звеліла, щоб його спіймали і прив'язали до її ліжка. Вночі орел знову обернувся на юнака. Принцеса перелякалась, але він заспокоїв її і розповів свою історію. Король зажадав, щоб юнак залишився в палаці, де всі полюбили його. Тепер він щодня катався з королем та принцесою в кареті або на човні виходив з ними в море.

Якось русалка помітила юнака, вхопила його за руку і на очах у короля та принцеси потягла в морську безодню. Король присягнувся, що визволить юнака. Знаючи, що русалки полюбляють золото й срібло, він наказав зробити срібне весло. Вийшли з ним у море, розшукали русалку і пообіцяли подарувати їй весло, якщо вона згодиться показати їм юнака хоча б до пояса. Русалка показала тільки голову юнака, тож він нічого не міг удіяти.

Тоді принцеса пообіцяла русалці золоте весло, якщо вона покаже юнака до пояса. Та згодилася, і наступного дня люди вийшли в море із золотим веслом. Показала русалка людям юнака до пояса, а той, скориставшись такою волею, перекинувся орлом і полетів геть.

– Гей, ошуканці! Ви знову одурили мене, та я помщуся! – крикнула русалка.

Тож коли принцеса поверталась додому, земля розступилася і поглинула її. Орел бачив усе те з високості і мовив:

– Я врятую її!

Обернувся він на людину, покликав мулярів і попросив зробити в тому місці, де зникла принцеса, невеличкий отвір. Тоді дістав мурашину лапку й сказав: «Ой леле, мурашка!».

Зробився юнак мурашкою, проліз у замок і там перекинувся орлом. Упізнала його принцеса, а коли велетень, котрий стеріг її, вийшов, юнак знову став самим собою і попередив, що тепер вони обоє повинні перетворитися на мурах, аби вибратися звідти.

Так вони й зробили і дісталися до палацу, де зраділий король дозволив дочці одружитися з її визволителем.

Жили вони дуже щасливо, але завжди обминали море, щоб не потрапити на очі русалці.

? Відгадай ?

Є чарівник у школі в нас,
Ану впізнайте, хто він!
Озветься – тиша йде у клас,
Озветься ще раз – гомін.
Щоб не спізнитись на урок
Нам голос подає ...
(Дзвінок)

Через море-океан
В сильний шторм чи ураган
Впевнено вперед прямує,
А на ньому люд мандрує.
(Корабель)

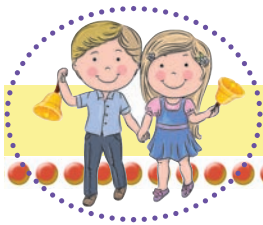

Покрути його педалі –
Й повезе в далекі далі.
Є звичайний, є гірський,
Жовтий, білий, голубий...
(Велосипед)

Україну прославляє,
Хоч не знає слів,
Тугу людям розганяє
Многострунний спів.
У похід її з собою
Брав козак Мамай,
Мов ясну леліав зброю.
Хто вона: вгадай?
(Бандура)

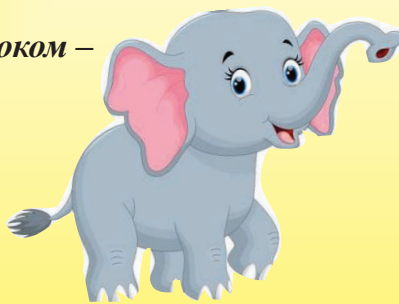
Веселинка

Слова Т. Василько, музика Євгена Заставного

С Am Dm G7
Я ма-лень- ка ве-се- лин-ка, по ве-сел-ці я і-ду,
С Am Dm G7
крок за кро-ком, крок за кро-ком, так до не-ба я ді-йду.
С Am Dm G7
Ти-хо, ти-хо, ти-хо-ша... — Я до не-ба вже ді-йшла. —
F G7 C F C
Я до не-ба вже ді-йшла!

Я – маленька веселинка,
По веселці я іду,
Крок за кроком, крок за кроком –
Так до неба я дійду!
Тихо, тихо, тихо-ша... –
Я до неба вже дійшла!
Я до неба вже дійшла!
Тут сідаю на хмарину,
В неозорі далі лину,
Щоб побачить ті краї,
Де зимують журавлі.

Піді мною гори, ріки
І глибокі моря,
Очі трішечки заплющу –
Бачу Африку вже я.
Тихо, тихо, ні шу-шу... –
По савані я іду!
По савані я іду!

Тут жирафи, антилопи,
Носороги й бегемоти,
Велетенські слоненята
І маленькі левенята.

Слоненятка я боюся,
Левенятко я люблю,
Тишком-нишком підкрадуся
І за хвостика вищипну.
Тихо, тихо, ні шу-шу... –
Я до річеньки спішу!
Я до річеньки спішу!
Як зустріну бегемота,
Затулю йому я рота
Й хутко-хутко на хмарину –
Повернусь в свою хатину.
Тихо, тихо, ні шу-шу... –
Бо я міцно уже сплю!
Бо я міцно уже сплю!

Творимо своїми руками

Скарбничка порося

Вам знадобиться:

- ◇ півлітрова пластикова пляшка,
- ◇ папір рожевих відтінків,
- ◇ самоклеючі очі,
- ◇ дерев'яні буси,
- ◇ м'який дріт,
- ◇ клейовий пістолет,
- ◇ ножиці,
- ◇ чорний маркер.

Майстер клас

Очистіть пляшку від етикетки.

Проріжте отвір для монет.

Обклейте пляшку рожевим папером і проріжте отвір для монет.

Виріжте вушка з іншого рожевого паперу, потім приклейте їх.

Виріжте рожевий кружечок розміром кришечки.

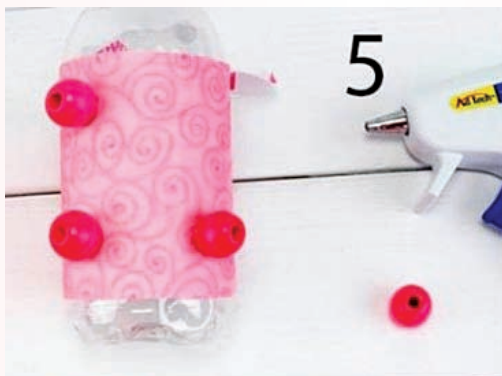
Приклейте кружечок на кришечку і намалуйте чорним маркером 2 крапки, щоб вийшов п'ятачок.

Прикріпіть самоклеючі очі.

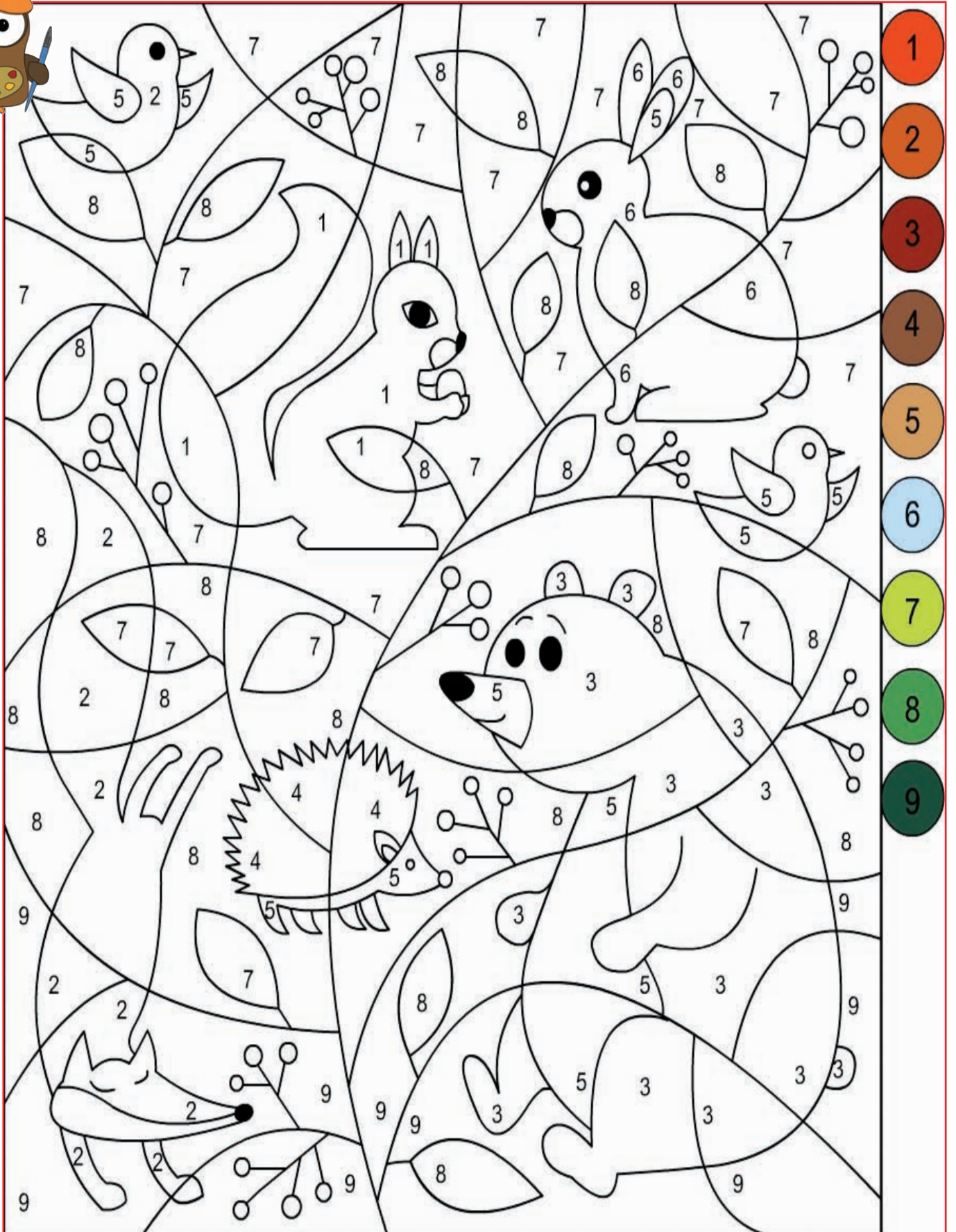
Приклейте 4 дерев'яних намістини в якості ніжок свині.

Обмотайте м'який дріт навколо пальця, щоб надати спіральну форму, потім приклейте як хвостик.

Наповніть скарбничку монетами. Готово!

Вірування наших прадідів: найстарший бог

(сторінка народознавства)

Навіть при сучасному розвитку науки буває дуже важко визначити, як саме жили люди у минулому – які приміщення будували, чим харчувалися, як вдягалися, чим любили займатися. Ще важче зрозуміти, як пояснювали собі люди оточуюче, чого боялися, кого обожнювали. На сьогоднішній день залишилося не так багато літописів, у яких би описувалися наші пращури: їхній вигляд і заняття, їхні переконання і погляди. Для отримання нових даних допомагає проведення археологічних розкопів. Правильному розумінню фактів і доказів сприяє вивчення усних народних джерел (казки, байки, легенди, пісні, перекази та таке подібне). Вся ця інформація стає основою сучасних теорій про умови життя, про уявлення і вірування наших попередників, а також про дивний і загадковий світ, яким керували давньослов'янські божества.

Досить часто у літописах згадується бог Сварог, якому прабатько Рід передав завершення створення світу. Саме Сварог став господарем усього земного, його владицею і основою. Він є і небо, і світло, завжди живе серед нас та піклується

нами. Науковці називають Сварога богом неба та небесного вогню, батьком сонця. За допомогою підвладного йому небесного вогню Сварог викував наш Світ. Далі він заселив його різними істотами, створив перших людей. Цікаво, що у давніх слов'ян вогонь Сварога означає світло, символізує очищення тіла і душі, має магичну властивість творити. В той же час у грецькій міфології вогонь – це завжди сила руйнівна, войовнича і могутня, часто символ війни.

Часом Сварога називають небесним ковалем, вважають покровителем ковальства та ковалів. Та й

самих ковалів подекуди звали «внуками Сварога». За легендою Сварог кинув з неба на землю ковальські кліщі і від того часу люди вміють кувати залізо. Навіть у міфах його описують як молодого, мовчазного та суворого бога-ковалю. Найчастіше він знаходиться у Небесній кузні і тримає у золотих руках топирець або молот. Саме від цього образу походить український вислів «золоті руки», який вживають по відношенню до обдарованих майстрів якоїсь справи. З іменем Сварога не рідко поєднується й епітет прекраснорукий. Йдеться про здатність цього бога творити, адже саме він викував першого плуга і золоту обручку. Існує думка, що Сварог рідко кому відкривав свої таємниці. Та здається, саме він навчив людей молотити зерно і випікати хліб. У певному відношенні Сварог уподібнюється давньогрецьким героям, які були винахідниками ремесел і знарядь праці. Одним з таких є їхній Гефест – бог вогню і ковальства.

На думку фахівців, Сварог відносився до найголовніших слов'янських богів. Його вважали покровителем шлюбу, родини і родинного щастя. Він також бере участь у розподілі благ, багатства, майна. А тому Сварогу постійно приносили жертвопринесення, зверталися з проханнями. Культ Сварога пов'язаний з таким чаруючим, сильним і важливим небесним тілом, як Сонце. Знак Сварога – свастика. Вона позначала річний рух сонця та символізувала чоловічий початок. Її зображення є найпопулярнішими в епоху бронзи. Священними тваринами Сварога є золоторогий бик, вепр, кінь та сокіл Вараґна.

Сварог, як і верховні боги інших народів, став батьком цілому ряду молодших богів. Їх слов'яни називали ще Сварожичами – дітьми Сварога: Даждьбог (бог сонячного світла), Стрибог (бог вітру та всього повітряного простору), Перун (бог грому і блискавки), Велес (бог достатку) та інші. Сам Сварог спочиває, а світом правлять його діти. Про них ми розкажемо у наступних випусках.

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Близнюки Соріна-Дамаріс
та Амелія-Даяна Косовани,
5 років, с. Верхня Рівна

Танцювальна група,
с. Рогожешти

Влад-Андрій Туце, 14 років,
м. Бухарест

Резван-Олександр Туце, 11 років,
м. Бухарест